

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти

Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

ЗАСИМЕНКО СОФІЯ ГРИГОРІВНА
РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ ВЧИТЕЛЯ В УМОВАХ
СУЧАСНОЇ ШКОЛИ

Магістерська робота

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальність 011 «Освітні педагогічні науки»

Науковий керівник:

доцент кафедри загальної педагогіки та
педагогіки вищої школи
кандидат педагогічних наук, доцент
Калагурка Х.І.

Львів-2021

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ	3
ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ПЕДАГОГІЧНИЙ ІМІДЖ ЯК ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН	11
1.1. Сутність поняття педагогічного іміджу	11
1.2. Педагогічний імідж в історичному вимірі	15
1.3. Складові сучасного іміджу вчителя	23
Висновки до першого розділу	30
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ В СУЧАСНІЙ ШКОЛІ	32
2.1. Чинники розвитку іміджу педагога	32
2.2. Емпіричне дослідження особливостей розвитку педагогічного іміджу вчителя сучасної школи	36
2.3. Методичні рекомендації для майбутніх вчителів щодо розвитку професійного іміджу	49
Висновки до другого розділу	55
ВИСНОВКИ	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	59
ДОДАТКИ	65

АНОТАЦІЯ

Засименко С.Г. Магістерська робота на тему: «Розвиток професійного іміджу вчителя в умовах сучасної школи» подана на здобуття магістерського рівня вищої освіти за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки». Львівський національний університет ім. Івана Франка. Львів, 2021 р.

Відповідно до теми та мети дослідження у роботі проаналізовано особливості розвитку професійного іміджу вчителя в умовах сучасної школи. Досліджено сутність та зміст професійного іміджу педагога. *Об'єкт дослідження:* професійний розвиток вчителя в умовах сучасної школи. *Предметом дослідження є* особливості розвитку професійного іміджу вчителя в умовах сучасної школи. *Мета дослідження:* теоретично проаналізувати та емпірично дослідити особливості розвитку професійного іміджу вчителя в умовах сучасної школи.

Поставлені завдання:

1. Розкрити сутність поняття іміджу та його професійну роль в психолого-педагогічній літературі.
2. Визначити та характеризувати складові іміджу сучасного вчителя.
3. Перевірити вивчення трактування вчителем явища іміджу.
4. Розробити методичні рекомендації для майбутніх вчителів щодо розвитку професійного іміджу.

Наукова новизна дослідження: розкрито теоретико-педагогічні засади професійного іміджу педагога, емпірично перевірено вивчення трактування вчителем явища іміджу в сучасній школі, розроблено методичні рекомендації для майбутніх вчителів щодо розвитку професійного іміджу. Практична цінність роботи полягає у тому, що теоретичні узагальнення, джерельна база, зміст додатків та методичні рекомендації можуть стати підґрунтям науково-педагогічних пошуків, їх можна використовувати в навчальному процесі під

час викладання педагогічного курсу «Педагогічна майстерність», а також ними можуть послуговуватися вчителі у професійній діяльності.

У магістерській роботі досліджено особливості розвитку професійного іміджу вчителя в умовах сучасної школи. Розкрито сутність поняття професійного іміджу педагога на підставі опрацювання психолого-педагогічної літератури. Проаналізовано педагогічний імідж в історичному вимірі та з'ясовано витоки його формування. Узагальнено підходи учених та визначено основні складові педагогічного іміджу: зовнішній вигляд, вербальні і невербальні засоби спілкування, внутрішній образ. Визначено чинники внутрішнього та зовнішнього впливу щодо ефективного формування іміджу педагога. За допомогою емпіричного дослідження (анкетування) перевірено вивчення трактування вчителем явища іміджу та здійснено порівняльний аналіз результатів опитування вчителів та учнів. Розроблено методичні рекомендації для майбутніх вчителів щодо розвитку професійного іміджу.

Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел (51 позиція, із них 1 – іноземною мовою), 2 додатків, 1 таблиці та 10 рисунків. Загальний обсяг магістерської роботи становить 68 сторінок друкованого тексту.

Ключові слова: імідж, імідж учителя, самоімідж, самопрезентація, професійний імідж педагога, складові педагогічного іміджу.

SUMMARY

Zasymenko S.H. The master's thesis on the topic: "Development of professional image of a teacher in a modern school" is submitted for a master's degree in higher education in the specialty 011 "Educational Pedagogical Sciences". Ivan Franko National University of Lviv. Lviv, 2021.

In accordance with the theme and the purpose of the study, the paper analyzes the development of the professional image of a teacher in the conditions of a modern school. The essence and content of the professional image of a teacher are investigated. *The object of research:* professional development of a teacher in a modern school. *The subject of the research* is the features of the development of the professional image of a teacher in a modern school. *The purpose of the study* is to theoretically analyze and empirically investigate the features of the development of the professional image of a teacher in a modern school.

The tasks:

1. To reveal the essence of the concept of image and its professional role in the psychological and pedagogical literature.
2. To identify and characterize the components of the image of the modern teacher.
3. To check the study of the teacher's interpretation of the phenomenon of image.
4. To develop methodical recommendations for future teachers concerning the growth of their professional image.

The scientific novelty of the research: the theoretical and pedagogical principles of the professional image of a teacher are revealed, the study of the teacher's interpretation of the phenomenon of image in a modern school is empirically tested, methodical recommendations for future teachers on the development of professional image have been developed. The practical value of the work is that theoretical generalizations, source base, content of applications and

methodological recommendations can be the basis for further scientific and pedagogical researches as they can be used in the educational process during the teaching of the pedagogical course "Pedagogical skills", and they can be used by teachers in professional activities.

In the master's work the peculiarities of the development of the professional image of a teacher in the conditions of a modern school are investigated. The essence of the concept of professional image of a teacher on the basis of elaboration of psychological and pedagogical literature is revealed. The pedagogical image in the historical dimension is analyzed and the origins of its formation are clarified. The approaches of scientists are generalized and the main components of pedagogical image are determined: appearance, verbal and nonverbal means of communication, internal image. The factors of internal and external influence on the effective formation of the teacher's image are determined. With the help of empirical research (questionnaire) the study of the teacher's interpretation of the phenomenon of image was checked and a comparative analysis of the results of the survey of teachers and students was carried out. Methodical recommendations for future teachers on the development of professional image have been developed.

The work consists of an introduction, two sections, sections conclusions, general conclusions, a list of references (51 items, with 1 of them being in a foreign language), 2 appendices, 1 table and 10 figures. The total volume of the master's thesis is 68 pages of printed text.

Key words: image, teacher's image, self-image, self-presentation, professional image of a teacher, components of pedagogical image.